

40. సూరహ్ 'గాఫిర్

سُورَةُ غَافِرٍ

'గాఫిరున్: క్షమించేవాడు. దీని మరొక పేరు సూరహ్ అల్-ము'మిన్, విశ్వాసి. ఇంకొకపేరు సూరహ్ అత్-తౌల్, అని కూడా ఉంది. ఈ సూరహ్ తో 'హా-మీమ్, అక్షరాలతో మొదలయ్యే 7 సూరాహ్ లు వస్తున్నాయి. ఇవన్నీ చివరి మక్కా కాలపు సూరాహ్ లు. ఇందులో 85 ఆయతులు ఉన్నాయి. వీటిలో విశ్వాస-అవిశ్వాసం మరియు దివ్యజ్ఞానఅవతరణ మరియు సత్యతిరస్కారుల తిరస్కారం, మంచి-చెడులు మరియు సత్యాసత్యాల మధ్య భేదాలు వివరించబడ్డాయి. దీని పేరు మూడవ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది. అల్-ము'మిన్ పదం 28-45 ఆయత్ లో వచ్చింది. అత్-తౌల్ పదం మూడవ ఆయత్ లోనే ఉంది. జి'త్తాలు, అంటే ధనసంపత్తులు ప్రసాదించేవాడు, లేక తన దాసులను అనుగ్రహించేవాడు.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * 'హా-మీమ్.

2. ఈ గ్రంథ (ఖుర్ఆన్) అవతరణ సర్వ శక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞుడు అయిన అల్లాహ్ తరఫు నుండి జరిగింది.

3. పాపాలను క్షమించేవాడు¹ మరియు పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించే వాడు, శిక్షించటంలో కఠినుడు,² ఎంతో ఉదారస్వభావుడు.³ ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు. (అందరి) మరలింపు ఆయన వైపునకే ఉంది!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَم ١

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

الْعَلِيمِ ٢

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ

شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا

إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهٌ مَّصِيرٌ ٣

1. అల్-గాఫిర్: Oft-Forgiving, Most Forgiving. క్షమాగుణ పరిపూర్ణుడు, పాపాలను క్షమించేవాడు, ఎక్కువగా క్షమించేవాడు. ఇంకా చూడండి, అల్-గఫ్ఫారు: క్షమాశీలుడు, 20:82; అల్-గఫ్ఫారు: క్షమించేవాడు, 2:173.

2. చూడండి, 8:52, 15:50.

3. జి'త్తాలు: అంటే Bestower of Favours, ఎంతో ఉదార స్వభావుడు, దాతృత్వం, ధనసంపత్తులు ప్రసాదించేవాడు, లేక తన దాసులను అనుగ్రహించేవాడు.

4. సత్యతిరస్కారులు తప్ప, ఇతరులెవ్వరూ అల్లాహ్ సూచన(ఆయత్)లను గురించి వాదించరు, కావున భూమిలో వారి గర్వపూరితమైన నడక నిన్ను మోసగింపనివ్వరాదు!

5. వారికి పూర్వం గడిచిన నూహ్ జాతివారూ మరియు వారి పిదప వచ్చిన ఇతర వర్గాలవారు కూడా (తమ ప్రవక్తలను) అసత్యవాదులని తిరస్కరించారు. మరియు ప్రతి సమాజంవారు తమ సందేశహరుణ్ణి నిర్బంధించటానికి ప్రయత్నాలు చేశారు. మరియు అసత్యంతో సత్యాన్ని ఖండించటానికి వాదులాడారు, కావున చివరకు నేను వారిని పట్టుకున్నాను. చూశారా! నాశిక్ష ఎలా ఉండిందో!

6. మరియు ఈ విధంగా సత్య తిరస్కారానికి పాల్పడిన వారిని గురించి: “నిశ్చయంగా వారు నరకవాసులు.” అని, అన్న నీ ప్రభువు వాక్కు సత్యమయ్యింది.

7. సింహాసనాన్ని (అర్షన్) మోసేవారు మరియు దానిచుట్టూ ఉండేవారు దైవదూతలు), తమ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయనను స్తుతిస్తూ ఉంటారు¹ మరియు ఆయన మీద విశ్వాసం కలిగి ఉంటారు మరియు విశ్వసించిన వారి కొరకు క్షమాభిక్ష కోరుతూ: “ఓ మా ప్రభూ! నీవు నీ కారుణ్యం మరియు నీ జ్ఞానంతో ప్రతి దానిని ఆవరించి ఉన్నావు కావున పశ్చాత్తాపంతో నీ వైపునకు మరలి, నీ మార్గాన్ని అనుసరించే వారిని క్షమించు; మరియు వారిని భగభగ మండే నరకాగ్ని శిక్ష నుండి కాపాడు!

مَا يَجْدِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبَلَدِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ

وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ

كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ

وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ

الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ٥

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى

الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ٦

الَّذِينَ يَمْجِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ

يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ

بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا

وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ

وَعَلِمَا فَاغْفِرُ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا

سَبِيلَكَ وَفِيهِمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧

8. “ఓ మా ప్రభూ! ఇంకా వారిని, నీవు వాగ్దానంచేసిన, కలకాలముండే స్వర్గపనాలలో ప్రవేశింపజేయి మరియు వారి తండ్రులలో, వారి సహవాసు(అబ్జ్యాజ్)లలో మరియు వారి సంతానంలో, సద్వర్తనులైన వారిని కూడా! నిశ్చయంగా, నీవే సర్వశక్తిమంతుడవు, మహా వివేకవంతుడవు.”¹

9. “మరియు వారిని దుష్కార్యాల నుండి కాపాడు. మరియు ఆ రోజు నీవు ఎవడినైతే దుష్కార్యాల నుండి కాపాడుతావో! వాస్తవంగా, వాడిని నీవు కరుణించినట్లే! మరియు అదే ఆ గొప్ప సాఫల్యం (విజయం).”²

10. నిశ్చయంగా, (ఆ రోజు) సత్యతిరస్కారులను పిలిచి వారితో: “ఈ రోజు మీకు, మీ పట్ల ఎంత అసహ్యం కలుగుతున్నదో! మిమ్మల్ని విశ్వాసం వైపునకు పిలువగా మీరు నిరాకరించినపుడు, అల్లాహ్ కు మీపట్ల ఇంతకంటే ఎక్కువ అసహ్యం కలిగేది!” అని అనబడుతుంది.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ
الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَوَدُرَّتِيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٨﴾

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ
السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ
رَحِمْتَهُ ۗ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ
لَمَقَّتْ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ مَقَّتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى
الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

1. చూడండి, 52:21.

2. పై మూడు ఆయత్లలో విశ్వాసుల కొరకు రెండు శుభవార్తలు ఉన్నాయి. 1) దైవదూతలు (అలైహిమ్. స.) వారికై, ప్రార్థనలు చేస్తూ ఉంటారు. 2) విశ్వాసుల కుటుంబీకులందరూ స్వర్గంలో ఒకే చోట ఉంటారు.

11. వారు ఇలా అంటారు: “ఓ మా ప్రభూ! నీవు మాకు రెండుసార్లు మరణాన్ని ఇచ్చావు మరియు రెండుసార్లు జీవితాన్ని ఇచ్చావు.¹ ఇప్పుడు మేము మా పాపాలను ఒప్పుకుంటున్నాము. కావున ఇప్పుడైనా ఇక్కడి (నరకం) నుండి బయటపడే మార్గం ఏదైనా ఉందా?”

12. (వారికి ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడు తుంది): “దీనికి కారణమేమిటంటే వాస్తవానికి అద్వితీయుడైన అల్లాహ్ ను ప్రార్థించ మన్నప్పుడు మీరు తిరస్కరించారు మరియు ఆయనకు భాగస్వాములు కల్పించబడి నప్పుడు, మీరు విశ్వసించారు! ఇప్పుడు తీర్పు మహాన్నతుడు, మహనీయుడు² అయిన అల్లాహ్ చేతిలో ఉంది.”³

13. ఆయనే మీకు తన అద్భుత సూచనలను చూపించేవాడు మరియు ఆకాశం నుండి మీ కొరకు జీవనోపాధిని అవతరింపజేసేవాడు. కాని, ఆయన వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలేవారు తప్ప, ఇతరులు వీటిని గ్రహించలేరు.

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا آتَيْنِي وَأَحْيَيْنَا
أَتَيْنِي فَأَعْرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ

إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾

ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ
وَحَدَّاهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ

بِهِ تُوْمِنُوا فَاَلْحَكُمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ

الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ

وَيُرِيكُمْ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا

وَمَا تَدْكُرُوا الْإِيمَانُ يُمْسِكُ ﴿١٣﴾

1. చూడండి, 2:28. రెండు మరణాలు అంటే మొదటిది మానవుడు ఉనికిలోకి రాకముందు ఉన్నస్థితి. రెండవది భూలోక జీవితంలో మరణించటం. రెండు జీవితాలంటే మొదటిది భూలోక జీవితం, రెండవది పరలోక జీవితం. వ్యాఖ్యాతలందరూ ఈ విశదీకరణతో ఏకీభవిస్తున్నారు.

2. చూడండి, 4:34.

3. దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: తీర్పు దినమున స్వర్గానికి అర్హులైన వారు స్వర్గానికి పంపబడతారు. నరకానికి అర్హులైన వారు నరకానికి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (సు.తా.) అంటాడు: 'ఎవని హృదయంలో ఆపగంజంత విశ్వాసం ఉందో అతనిని నరకం నుండి తీయండి.' అప్పుడు వారు తీయబడతారు. వారు కాలి నల్లబడిపోయి ఉంటారు. వారు జీవనదీలోకి త్రోయబడతారు. వారు నది ఒడ్డున మొగ్గలు అంకురించినట్లు, అంకురించి బయటికి వస్తారు. (అబూ సయీద్ అల్-ఖుద్రి కథనం; బుఖారీ, ముస్లిం, నసాయి, మరియు ఇబ్నె హంబల్) ఈ విధంగా కొంతైనా విశ్వాసమున్నవారు క్షమించబడతారు.

14. కావున (ఓ విశ్వాసులారా!) మీరు మీ ధర్మాన్ని (భక్తిని) కేవలం ఆయనకే ప్రత్యేకించుకొని, అల్లాహ్ ను మాత్రమే ప్రార్థించండి సత్యతిరస్కారులకు ఇది ఎంత అసహ్యకరమైనా!

15. ఆయన మహోన్నతమైన స్థానాలు గలవాడు, ¹ (సర్వాధికార) సింహాసనానికి (అర్థ్ కు) అధిపతి; ² తన దాసులలో తనకు ఇష్టమైన వారిపై, తన ఆజ్ఞ ప్రకారం, తన దివ్యజ్ఞానాన్ని (రూహ్ ను) అవతరింప జేస్తాడు, ³ ఆయనతో సమావేశమయ్యే దినమును గురించి హెచ్చరించటానికి;

16. ఆ రోజు వారందరూ బయటికి వస్తారు. వారి ఏ విషయం కూడా అల్లాహ్ నుండి రహస్యంగా ఉండదు. ఆ రోజు విశ్వ సామ్రాజ్యాధికారం ఎవరిది? అద్వితీయుడూ, ప్రబలుడూ ⁴ అయిన అల్లాహ్ దే!

17. ఆ రోజు ప్రతివ్రాణికి తాను సంపాదించిన దాని ప్రతిఫలం ఇవ్వబడు తుంది. ఆ రోజు ఎవ్వరికీ అన్యాయం జరుగదు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతి శీఘ్రుడు.

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ

يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ

مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾

يَوْمَ هُمْ بَدْرُؤٌ لَا يُخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ

مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ

الْوَحِيدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا

كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّكَ

اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

1. రఫీ'ఉ: Exalted, ఉన్నత స్థానాలు గలవాడు, అర్-రాఫి'ఉ: (సేకరించబడిన పదం) The Exalter, of the believer by prospering him. Exalter of the obedient. విశ్వాసులను ఉన్నతస్థాయిలోకి ఎత్తువాడు, పైకెత్తేవాడు లేక విధేయులను ప్రశంసించువాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.తా.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

2. చూడండి, 7:54.

3. అర్-రూహ్ ను: దివ్యజ్ఞానం, చూడండి, 16:2, 42:52 అక్కడ కూడా రూహ్ దివ్యజ్ఞానంగా పేర్కొనబడింది. 19:17, 78:38 మరియు 97:4లో రూహ్, జిబ్రిల్ (అ.స.)ను సూచిస్తోంది.

4. అల్-ఖుహ్ ను: తన సృష్టిపై సంపూర్ణ అధికారం, ఆధిపత్యం గలవాడు, లోబరచుకొనేవాడు, ప్రబలుడు. అల్-ఖాహిరుకు చూడండి, 6:18, 61. అల్-వాహిద్ కు చూడండి, 2:133. అల్-వాహిద్ అల్-ఖుహ్ నులకు చూడండి. 12:39, 13:16, 14:48, 38:65, 39:4, 40:16.

18. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) సమీపంలో రానున్న దినాన్ని గురించి వారిని హెచ్చరించు. అప్పుడు గుండెలు గొంతుల వరకు వచ్చి అడ్డుకొని, ఊపిరి ఆడకుండా చేస్తాయి. (ఆ రోజు) దుర్మార్గులకు, అప్తమిత్రుడు గానీ, మాట చెల్లనట్టి సిఫారసు చేసేవాడు గానీ,¹ ఎవ్వడూ ఉండడు.

19. ఆయన(అల్లాహ్)కు చూపులలోని నమ్మకద్రోహం మరియు హృదయాలలో దాగివున్న రహస్యాలు అన్నీ తెలుసు.

20. మరియు అల్లాహ్, న్యాయంగా తీర్పుచేస్తాడు. మరియు వారు ఆయన(అల్లాహ్)ను వదలి ఎవరినైతే ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారో, వారు ఎలాంటి తీర్పుచేయలేరు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! ఆయన మాత్రమే సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు. (3/8)

21. * ఏమీ? వారు భూమిలో సంచారం చేసి తమకు ముందు గతించిన వారి ముగింపు ఎలా జరిగిందో చూడలేదా? వారు, వీరికంటే ఎక్కువ బలం గలవారు. మరియు వీరికంటే ఎక్కువ గుర్తులను భూమిలో వదిలిపోయారు; కాని అల్లాహ్ వారి పాపాలకుగానూ వారిని పట్టుకున్నాడు మరియు అప్పుడు వారిని అల్లాహ్ పట్టునుండి కాపాడేవాడు ఎవ్వడూ లేకపోయాడు.

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ إِذْ أَقْلُوبُ
لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظَمِيمٍ مَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ﴿١٨﴾

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي
الضُّدُورُ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
بِشَيْءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

﴿٢١﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي
الْأَرْضِ فَأَحَدَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا
كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾

1. సిఫారసుకు చూడండి, 10:3.

22. ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే! వారి ప్రవక్తలు వారివద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చిఉన్నారు! కాని వారు, వారిని తిరస్కరించారు, కాబట్టి అల్లాహ్ వారిని శిక్షకు గురిచేశాడు. నిశ్చయంగా, ఆయన మహా బలశాలి, శిక్ష విధించటంలో కఠినుడు.

23. మరియు వాస్తవంగా, మేము మూసాను మా సూచన(ఆయాత్)లతో మరియు స్పష్టమైన అధికారంతో పంపి ఉన్నాము;

24. ఫిర్'బైన్, హామాన్ మరియు ఖారున్¹ వద్దకు! కాని వారు: “ఇతను మాంత్రికుడు, అసత్యవాది!” అని అన్నారు.

25. తరువాత అతను మా వద్దనుండి సత్యాన్ని వారి ముందుకు తీసుకొనిరాగా వారన్నారు: “ఇతనిని విశ్వసించే వారందరి పుత్రులను చంపండి మరియు వారి స్త్రీలను బ్రతకనివ్వండి.”² కాని సత్యతిరస్కారుల పన్నాగాలు వ్యర్థమే అవుతాయి.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدٌ

الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا

وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَفِرْعَوْنَ

فَقَالُوا سَجْرٌ كَذَابٌ ﴿٢٤﴾

فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْحَقِّ مِنَّا

قَالُوا أَفَتُؤْتُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ

ءَامَنُوا مَعَهُ، وَأَسْتَحْيُوا

نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ

الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ﴿٢٥﴾

1. ఖారున్, మొదట మూసా (అ.స.)ను అనుసరించాడు. తరువాత అవిశ్వాసుడయ్యాడు. వివరాలకు చూడండి, 28:76. హామాన్, కొరకు చూడండి 28:6, అతడు ఫిర్'బైన్ సభలో మంత్రిగా ఉండేవాడు.

2. ఫిర్'బైను, మూసా (అ.స.) జన్నానికి ముందు కూడా తాను బానిసలుగా చేసి ఉంచిన బనీ-ఇస్రాయిల్ సంతతి వారి మగ సంతానాన్ని పుట్టిన వెంటనే చంపిస్తూ ఉండేవాడు. ఎందు కంటే వారి సంతతిలోని బాలుడు అతని నాశనానికి కారకుడవుతాడని, అతనికి, జ్యోతిషులలు చెప్పి ఉంటారు. ఈ సారి మూసా (అ.స.) మరియు అతని సంతతి వారి మధ్య అవిశ్వాసం, కలహాలు రేకెత్తించే ఉద్దేశ్యంతో వారి పుత్రులను చంపమని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. వారు పలికిన మాటలకు చూడండి, 7:129.

26. మరియు ఫిర్'బెన్ ఇలా అన్నాడు: "మూసాను చంపేపని నాకు వదలిపెట్టండి; అతనిని తన ప్రభువును పిలుచుకోనివ్వండి. వాస్తవానికి, నా భయమేమిటంటే, అతను మీ ధర్మాన్ని మార్చవచ్చు లేదా దేశంలో కల్లోలాన్ని రేకెత్తించవచ్చు!"

27. మరియు మూసా అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, నేను లెక్కతీసుకోబడే రోజును విశ్వసించని ప్రతి దురహంకారి నుండి కాపాడటానికి, నాకూ మరియు మీకూ కూడా ప్రభువైన ఆయన (అల్లాహ్) శరణు వేడుకుంటున్నాను!"¹

28. అప్పుడు తన విశ్వాసాన్ని గుప్తంగా ఉంచిన ఫిర్'బెన్ కుటుంబపు ఒక వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు: ² "ఏమీ? మీరు, 'అల్లాహ్'యే నా ప్రభువు.' అని అన్నందుకు, ఒక వ్యక్తిని చంపగోరుతున్నారా? వాస్తవానికి, అతను మీ ప్రభువు తరపునుండి మీ వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చాడు కదా! మరియు ఒకవేళ అతను అసత్యవాది అయితే, అతని అసత్యం అతని మీదనే పడుతుంది! కాని ఒకవేళ అతను సత్యవంతుడే అయితే, అతను హెచ్చరించే (శిక్ష) మీపై పడవచ్చు కదా! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మితిమీరే అసత్యవాదికి సన్మార్గం చూపడు!

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ
مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۗ إِنِّي أَخَافُ أَنْ
يَبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي
الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي
وَرَبِّكُمْ مِنَ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا
يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٦٧﴾

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِّنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ
رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ
يَكُ كَذِبًا فَلَعَلَّيْهِ كَذِبُهُ ۖ وَإِنْ
يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ
الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ
هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٦٨﴾

1. ఫిర్'బెన్, మూసా (అ.స.)ను చంపగోరినప్పుడు అతను ఈ విధంగా ప్రార్థించారు. దైవప్రవక్త (స'అస) కూడా తమకు శత్రువుల భయం ఉంటే ఈ దు'అ చేసేవారు. ముస్సద్ అ'హ్మద్, 4/415 'ఓ అల్లాహ్ (సు.తా.) మేము నిన్ను వారికి విరుద్ధంగా ఉంచుతున్నాము. మరియు వారి ఆగడాల నుండి నీ రక్షణ కోరుతున్నాము.'

2. ఇటువంటి గాఢకు చూడండి, 36:20-27.

29. “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఈ నాడు రాజ్యాధికారం మీదే; దేశంలో మీరు ప్రాబల్యం వహించి ఉన్నారు, కాని ఒకవేళ అల్లాహ్ శిక్ష మనమీద వచ్చిపడితే, అప్పుడు మనకెవడు సహాయం చేయగలడు?” అప్పుడు ఫిరోజెన్ అన్నాడు: “నాకు సముచితమైన మార్గమే నేను మీకూ చూపుతాను, నేను మీకు మార్గదర్శకత్వం చేసేది కేవలం సరైన మార్గం వైపునకే!”¹

30. మరియు విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి అన్నాడు: “నా జాతి ప్రజలారా! నిశ్చయంగా పూర్వం అనేక సంఘాలకు దాపురించిన దినమే మీకూ దాపురించునేమోనని నేను భయపడుతున్నాను!

31. “నూహ్, ఆద్, సముద్ మరియు వారి తరువాత వచ్చిన జాతులవారికి వచ్చి నటువంటి (దుర్ఘటనం). మరియు అల్లాహ్ తన దాసులకు అన్యాయం చేయగోరడు.

32. “మరియు ఓ నాజాతి ప్రజలారా! వాస్తవానికి నేను, మీరు పరస్పరం పిలుచుకునే, ఆ దినం² గురించి భయపడుతున్నాను.”

يَقَوْمِ لَكُمْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ
ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ
يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا
قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا
أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ
الرَّشَادِ ﴿٣٩﴾

وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَقَوْمِ إِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ
الْأَحْزَابِ ﴿٤٠﴾

مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ
ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٤١﴾

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ
التَّنَادِ ﴿٤٢﴾

1. ఫిరోజెన్ చూపే మార్గం సత్యమైనది కాదు, చూడండి, 11:97.

2. పునరుత్థానదినమున స్వర్గవాసులు మరియు నరకవాసులు ఒకరినొకరు పిలుచుకుంటారు, చూడండి, 7:48-49.

33. ఆ రోజు మీరు వెనుదిరిగి పారి పోవాలనుకుంటారు, కాని అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి మిమ్మల్ని తప్పించేవాడు ఎవ్వడూ ఉండడు. మరియు అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలిన వాడికి, మార్గదర్శకుడు ఎవ్వడూ ఉండడు.

34. మరియు వాస్తవానికి ఇంతకు పూర్వం యూసుఫ్ మీ వద్దకు స్వప్నమైన ప్రమాణాలు తీసుకొనివచ్చాడు. కాని మీరు అతడు తెచ్చిన వాటిని గురించి సందేహంలో పడ్డారు. చివరకు అతడు మరణించినప్పుడు, మీరన్నారు: “ఇక అల్లాహ్ ఇతని తరువాత ఏ ప్రవక్తనూ పంపడు!”¹ ఈ విధంగా అల్లాహ్ మితిమీరి ప్రవర్తించేవారిని, సందేహంలో పడేవారిని మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలుతాడు.

35. ఎవరైతే అల్లాహ్ సూచన (ఆయాత్)లను గురించి తమ దగ్గర ఏ ఆధారంలేనిదే వాదిస్తారో, వారు అల్లాహ్ దగ్గర మరియు విశ్వసించిన వారి దగ్గర ఎంతో గర్వణీయులు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ దురహంకారీ, నిర్ణయింపకూడని (క్రూరుడు) అయిన ప్రతి వ్యక్తి హృదయం మీద ముద్రవేస్తాడు.

36. మరియు ఫిర్'జైన్ ఇలా అన్నాడు: “ఓ హమాన్! నా కొరకు ఒక ఎత్తైన గోపురాన్ని నిర్మించు, బహుశా (దానిపైకి ఎక్కి) నేను మార్గాలను పొందవచ్చు -

يَوْمَ تُولُونُ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ

مِنْ عَاصِرٍ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ

مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ

بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكِّ مِمَّا

جَاءَكُمْ بِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ

قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ

رَسُولًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ

هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ

بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَنَّهُمْ كَبُرُ مَقْتًا

عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ

قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَبْنِي لِي صَرْحًا

لَعَلِّي أَتْلُعُ ۗ أَلَّا سَبَبَ ﴿٣٦﴾

1. బహుశా ఈజిప్ట్లో యూసుఫ్ (అ.స.) తమ తెగవారైన హిక్సోస్ (Hyksos) వారిలోనే ప్రవక్తగా పరిగణించబడ్డారు. వారు అరబ్బులు. హిబ్రూ భాషతో కలిసే భాష మాట్లాడేవారు. ఇతర ప్రజలు అతనిని ప్రవక్తగా ఎంచలేదు.

37. “ఆకాశాలలోనికి వెళ్ళే మార్గాలు - మరియు వాటి ద్వారా నేను మూసా దేవుణ్ణి చూడటానికి. ఎందుకంటే, నిశ్చయంగా నేను అతనిని అసత్యవాదిగా భావిస్తున్నాను!” మరియు ఈ విధంగా ఫిర్ బాన్ కు తన దుష్కార్యాలు మంచివిగా కనబడ్డాయి. మరియు అతడు సన్మార్గం నుండి నిరోధించబడ్డాడు. మరియు ఫిర్ బాన్ యొక్క ప్రతి పన్నాగం అతనిని నాశనానికి మాత్రమే గురిచేసింది.

38. మరియు విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి ఇంకా ఇలా అన్నాడు: “నా జాతి ప్రజలారా! నన్ను అనుసరించండి, నేను మీకు సరైన మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాను.

39. “నా జాతి ప్రజలారా! నిశ్చయంగా, ఈ ఇహలోక జీవిత సుఖం తాత్కాలికమైనదే మరియు నిశ్చయంగా, పరలోకమే శాశ్వతమైన నివాసస్థలము.

40. “దుష్కార్యాలు చేసినవానికి, వాటికి సరిపోయే ప్రతీకారం మాత్రమే లభిస్తుంది. మరియు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవాడు, పురుషుడైనా లేదా స్త్రీ అయినా! అతడు (ఆమె) విశ్వాసి అయితే; అలాంటి వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు.¹ అందు వారికి అపరిమితమైన జీవనోపాధి ఇవ్వబడుతుంది.² (1/2)

أَسْبَدَّ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلَعَ إِلَى اللَّهِ
مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَذِبًا
وَكَذَلِكَ زَيْنُ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ
وَصَدَّعَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ
فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ
أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾
يَقَوْمِ إِنَّمَا هِيَ أَلْحَيَوَةُ الدُّنْيَا
مَتَّعُ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارٌ
الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْرَىٰ إِلَّا
مِثْلَهَا ۗ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن
ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْفَعُونَ
فِيهَا بِعَبْرٍ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

1. పాపులకు వారి దుష్కార్యాలకు సరిసమానమైన శిక్షయే ఇవ్వబడుతుంది. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రమే స్వర్గానికి హక్కుదారులు. విశ్వసించక విన్ని సత్కార్యాలు చేసినా అవి వ్యర్థమే అవుతాయి. అదే విధంగా సత్కార్యాలు చేయని విశ్వాసి కూడా కేవలం విశ్వాసం ఆధారంగా స్వర్గానికి హక్కుదారుడు కాజాలడు, సత్కార్యాలు చేసి, అల్లాహ్ (సు.తా.) కరుణిస్తే తప్ప.
2. రిజ్ఖున్: జీవనోపాధి, అంటే కేవలం అన్న పానీయాల్ కే కాక, అన్నీ మంచి వస్తువులు, సుఖసంతోషాలు, తెలివితేటలు మొదలైనవి. ఏవైతే సుఖమయ జీవితానికి అవసరమో!

41. * “మరియు నా జాతి ప్రజలారా! ఇది ఎంత విచిత్రమైన విషయం! నేనేమో మిమ్మల్ని ముక్తి వైపునకు పిలుస్తున్నాను. మరియు మీరేమో నన్ను నరకాగ్ని వైపునకు పిలుస్తున్నారు.

42. “మీరు నన్ను - అల్లాహ్ ను తిరస్కరించి - ఎవరిని గురించైతే నాకు ఎలాంటి జ్ఞానంలేదో! వారిని, ఆయనకు భాగస్వాములుగా కల్పించమని పిలుస్తున్నారు. మరియు నేనేమో మిమ్మల్ని సర్వశక్తిమంతుని, క్షమాశీలుని వైపునకు పిలుస్తున్నాను.

43. “నిస్సందేహంగా! వాస్తవానికి, మీరు దేని వైపునకైతే (ప్రార్థించటానికి) నన్ను పిలుస్తున్నారో! దానికి ఇహలోకంలోను మరియు పరలోకంలోను ప్రార్థనార్హత లేదు.¹ మరియు నిశ్చయంగా, మనందరి మరలింపు అల్లాహ్ వైపునకే మరియు నిశ్చయంగా, మితిమీరి ప్రవర్తించే వారే నరకాగ్ని వాసులవుతారు.

44. “కావున నేను మీతో చెప్పే విషయం ముస్ముందు మీరే తెలుసుకోగలరు. ఇక నా వ్యవహారాన్ని నేను అల్లాహ్ కు అప్పగిస్తున్నాను. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన దాసులను కనిపెట్టుకొని ఉంటాడు.”

45. ఆ తరువాత అల్లాహ్ అతనిని వారు పన్నిన చెడుకుట్రల నుండి కాపాడాడు. మరియు ఫిరోజెన్ జనులను దుర్భరమైన శిక్ష చుట్టుకున్నది.

﴿ وَيَقَوْمٍ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّارِ ﴾

﴿ ٤١ ﴾

﴿ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأَشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ ﴾

﴿ ٤٢ ﴾

﴿ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدْنَا إِلَى اللَّهِ وَإِنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ ﴾

﴿ أَصْحَابُ النَّارِ ﴾

﴿ فَسَتَذَكَّرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴾

﴿ ٤٤ ﴾

﴿ فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتِهَا مَكْرُواً وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ ﴾

﴿ سُوءَ الْعَذَابِ ﴾

1. ఇలాంటి అర్థమిచ్చే వాక్యాల కోసం చూడండి, 46:5, 35:14.

46. ఆ నరకాగ్ని! వారు దాని యెదుటకు ఉదయమూ మరియు సాయంత్రము రప్పింపబడుతూ ఉంటారు. మరియు (పునరుత్థాన) దినపు ఘడియ వచ్చినపుడు: “ఫిర్ బైస్ జనులను తీవ్రమైన శిక్షలో పడవేయండి!”² అని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతుంది.

47. ఇక వారు నరకాగ్నిలో పరస్పరం వాదులాడుతున్నప్పుడు, (ఇహలోకంలో) బలహీనులుగా పరిగణింపబడినవారు పెద్ద మనుషు(నాయకు)లుగా పరిగణింపబడే వారితో ఇలా అంటారు: “వాస్తవానికి, మేము మిమ్మల్ని అనుసరిస్తూ ఉండేవారము, కావున మీరిప్పుడు మానుండి నరకాగ్నిని కొంతనైనా తొలగించగలరా?”

48. దురహంకారంలో మునిగిఉన్న వారు (ఆ పెద్ద మనుషులు) ఇలా అంటారు: “వాస్తవానికి, మనమందరం అందులో (నరకాగ్నిలో) ఉన్నాం. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన దాసుల మధ్య వాస్తవమైన తీర్పుచేసాడు!”

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

وَإِذْ يَتَحَاكَمُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ بَعَاءً فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَنُونَ عَلْنَا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدَّ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

1. గోరీలలో ఉన్నవారు ఉదయం మరియు సాయంత్రం దాని ముందు ప్రవేశ పెట్టబడతారు. ఇదే గోరీల శిక్ష, ‘అజాబ్ ఖబ్’ దీనిని గురించి ఎన్నో ‘హదీస్’లు ఉన్నాయి. ‘అయిషహ్ (ర. అన్సా) దైవప్రవక్త (‘స’అసు)తో ప్రశ్నిస్తే అతను ఇలా అన్నారు: ‘అవును గోరీల శిక్ష తథ్యం.’ (‘స’హీహ్ బుఖారీ) మరొక ‘హదీస్’: మీలో ఎవరైనా మరణిస్తే అతనికి ఉదయం మరియు సాయంత్రం అతని చోటు (స్వర్గంలో లేక నరకంలో అతని స్థానం) చూపబడుతుంది. మరియు అతనితో అనబడుతుంది: ‘ఇదే నీ గమ్యస్థానం. పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ (సు.తా.) నిన్ను ఇక్కడికే పంపుతాడు.’ (‘స’హీహ్ బుఖారీ, ‘స’హీహ్ ముస్లిం). చనిపోయిన తరువాత పునరుత్థానదినం వరకు ఉండే కాలాన్ని బర్ జఖ్ అంటారు.

2. అలి-ఫిర్ బైస్: అంటే, ఫిర్ బైస్, అతని జాతివారు మరియు అతని అనుచరులందరూ.

49. మరియు నరకాగ్నిలో పడివున్న వారు, నరకపు రక్షకులతో: “మా శిక్షను కనీసం ఒక్కరోజు కొరకైనా తగ్గించమని, మీరు మీ ప్రభువును ప్రార్థించండి!” అని అంటారు.

50. వారు (రక్షకులు) అంటారు: “ఏమీ? మీ వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని మీ దైవప్రవక్తలు రాలేదా?” అప్పుడు వారంటారు: “అవును (వచ్చారు)!” వారికి ఇలా జవాబివ్వబడుతుంది: “అయితే మీరే ప్రార్థించండి!” కాని సత్యతిరస్కారుల ప్రార్థన నిష్ఫలమే అవుతుంది.

51. నిశ్చయంగా, మేము మా ప్రవక్తలకు మరియు విశ్వసించినవారికి ఇహలోక జీవితంలో మరియు సాక్షులు నిలబడేరోజున కూడా సహాయము నొసంగుతాము.¹

52. ఆ రోజు దుర్మార్గులకు వారి సాకులు ఏ మాత్రం ఉపయోగకరం కావు. వారికి (అల్లాహ్) శాపం (బహిష్కారం) ఉంటుంది.² మరియు వారికి అతి దుర్భరమైన నిలయం ఉంటుంది.

53. మరియు వాస్తవంగా మేము మూసాకు మార్గదర్శకత్వం చేశాము. మరియు ఇస్రాయిల్ సంతతివారిని గ్రంథానికి (తొరాత్కు) వారసులుగా చేశాము;³

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُحَقِّقْ

عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

قَالُوا أَوْلَمْ نَأْتِكُمْ

رُسُلًا كُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا

بَلَىٰ قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دَعْوَا

الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ

ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يُؤْمَرُ

الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرُهُمْ

وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

﴿٥٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا

بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٣﴾

1. పునరుత్థానదినమున దైవదూతలు మరియు దైవప్రవక్త (అలైహిమ్ స.)లు సాక్ష్యమిస్తారు. కావున పునరుత్థానదినం, సాక్ష్యాల దినం అని కూడా అనబడుతోంది. ఇంకా చూడండి, 39:69.

2. అనతున్: అంటే అల్లాహ్ (సు.తా.) కారుణ్యం నుండి బహిష్కారం.

3. చూడండి, 5:44.

54. బుద్ధిమంతులకు మార్గదర్శకత్వంగా మరియు హితోపదేశంగా!

55. కావున నీవు సహనంవహించు! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం; నీ పాపాలకు క్షమాపణవేడుకో మరియు సాయంత్రం మరియు ఉదయం నీ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడు, ఆయనను స్తుతించు.

56. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే, తమదగ్గర, ఎలాంటి ప్రమాణం లేనిదే అల్లాహ్ సూచన(ఆయాత్)లను గురించి వాదులాడుతారో, వారి హృదయాలలో వాస్తవానికి గొప్పతనపు గర్వం నిండి ఉంది. కాని వారు దానిని (గొప్పతనాన్ని) పొందజాలరు. కావున నీవు అల్లాహ్ శరణువేడుకో. నిశ్చయంగా, ఆయనే సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు.

57. వాస్తవానికి ఆకాశాలను మరియు భూమిని సృష్టించటం, మానవులను సృష్టించటం కంటే ఎంతో గొప్ప విషయం, కానీ చాలా మంది ప్రజలకు ఇది తెలియదు.

58. మరియు గ్రుడ్డివాడు మరియు చూడగలవాడు, సమానులు కాజాలరు మరియు అదేవిధంగా! విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు మరియు దుర్వర్తనులు కూడా (సమానులు కాజాలరు). మీరు అర్థం చేసుకునేది చాలా తక్కువ!

هُدًى وَذِكْرٍ لِّلْأُولَىٰ ۖ لِيَأْتِيَ

٥٤

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
وَأَسْتَغْفِرْ لِدُنْيِكَ وَسَبِّحْ

بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ

وَالْبُكْرِ ۚ

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ

اللَّهِ يَغَيِّرُ سُلْطَانًا لَهُمْ ۖ إِنَّ فِي

صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرًا مَّا هُمْ

بِئَلْبَابِهِ ۖ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۚ

لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۚ

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

٥٥

تَذَكَّرُونَ

59. నిశ్చయంగా, అంతిమ ఘడియ తప్పక రానున్నది, అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. అయినా చాలా మంది ప్రజలు విశ్వసించరు.

60. మరియు మీ ప్రభువు ఇలా అన్నాడు: “నన్ను ప్రార్థించండి, నేను మీ ప్రార్థనలను అంగీకరిస్తాను.¹ నిశ్చయంగా, ఎవరైతే నా ప్రార్థనపట్ల దురహంకారం చూపుతారో, వారు తప్పక అవమానితులై నరకంలో ప్రవేశించగలరు.”

61. అల్లాహ్! ఆయనే, మీ కొరకు విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి రాత్రిని మరియు (చూడటానికి) ప్రకాశవంతమైన పగటిని నియమించినవాడు.² నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రజలపట్ల ఎంతో అనుగ్రహాడు, కాని చాలా మంది ప్రజలు కృతజ్ఞతలు తెలుపరు.

62. ఆయనే అల్లాహ్, మీ ప్రభువు! ప్రతి దానిని సృష్టించిన వాడు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు! అయితే మీరు ఎందుకు మోసగింప (సత్యం నుండి మరలింప) బడుతున్నారు?³

63. ఇదే విధంగా, అల్లాహ్ సూచన (ఆయాత్)లను తిరస్కరించే వారందరూ మోసగింపబడుతూ ఉంటారు.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأَيُّبَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ

لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ

عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ

دَٰخِرِينَ ﴿٦٠﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ

لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا

إِنِّي اللَّهُ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ

كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا إِلَهًا إِلَّا هُوَ فَآَنِي

تُؤْفِكُونَ ﴿٦٢﴾

كَذَٰلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا

بِتَآيِبَاتِ اللَّهِ يَبْحَثُونَ ﴿٦٣﴾

1. 'హదీస్': “అద్దు'అఉ హువల్ 'ఇబాదహ్, వ అద్దు'అఉ ముఖుల్ 'ఇబాదహ్.” దు'అ అంటే ఇక్కడ చాలా మంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయంలో 'ఇబాదహ్ అంటే నమాజ్. (ముస్సద్ అ'హ్మద్ 4/271) ఇంకా చూడండి 2:186.

2. చూడండి, 27:86.

3. చూడండి, 5:75, చివరి వాక్యం.

64. అల్లాహ్! మీ కొరకు భూమిని నివాసస్థలంగా మరియు ఆకాశాన్ని కప్పుగా నియమించిన వాడు మరియు ఆయనే మీకు మంచి రూపాన్నిచ్చి, దానిని ఎంతో చక్కగా తీర్చిదిద్దాడు మరియు మీకు మంచి వస్తువులను జీవనోపాధిగా సమకూర్చాడు. ఆయనే అల్లాహ్! మీ పోషకుడు. కావున అల్లాహ్! ఎంతో శుభదాయకుడు, సర్వలోకాలకు ప్రభువు.

65. ఆయన సజీవుడు.¹ ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు, కావున మీరు ఆయననే ప్రార్థించండి! మీ ధర్మాన్ని (భక్తిని) కేవలం ఆయన కొరకే ప్రత్యేకించుకోండి. సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు, సర్వలోకాల పోషకుడైన అల్లాహ్ మాత్రమే. (5/8)

66. * ఇలా అను: “నిశ్చయంగా, నా ప్రభువు తరఫునుండి, నాకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాతనే, అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఆరాధించేవాటి ఆరాధన నుండి, నేను వారించబడ్డాను మరియు నేను సర్వలోకాల ప్రభువుకు మాత్రమే విధేయుడను (ముస్లింను) అయిఉండాలని, ఆజ్ఞాపించబడ్డాను.”

67. ఆయనే, మిమ్ముల్ని మట్టితో సృష్టించాడు.² తరువాత వీర్య బిందువుతో, ఆ తరువాత పిండంతో (రక్తముద్దతో), ఆ తరువాత మిమ్ముల్ని

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
فَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمُ
فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ
الطَّيِّبَاتِ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ
فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ

الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَاذْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ﴿٦٥﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

﴿٦٦﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ

الدِّينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَمَّا
جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ

أَنْ أَسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ

مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ

طِفْلًا ثُمَّ لِيَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ

1. అల్-హాయ్యు: సజీవుడు, నిత్యుడు, నిత్యజీవుడు. చూడండి, 2:255.

2. చూడండి, 3:59, 11:61, 22:5, 30:20. ఈ ఆయత్ లో, తురాబ్ తో సృష్టించాడని ఉంది.

శిశువు రూపంలో బయటికి తీస్తాడు. ఆ తరువాత మిమ్మల్ని యుక్త వయస్సులో బలం గలవారిగా చేస్తాడు; చివరకు మిమ్మల్ని ముసలివారిగా మార్చుతాడు. మీలో కొందరు దీనికి ముందే చనిపోతారు. మరియు మీరంతా మీ నియమిత కాలం వరకే నివసిస్తారు. బహుశా మీరు అర్థం చేసుకుంటారని (ఇదంతా మీకు వివరించబడుతోంది).

68. జీవితాన్ని ఇచ్చేవాడు మరియు మరణింపజేసేవాడు ఆయనే! ఆయన ఏదైనా చేయాలనుకున్నప్పుడు, కేవలం దానితో: “అయిపో!” అని అంటాడు, అంతే అది అయిపోతుంది.

69. ఏమీ? నీకు తెలియదా? అల్లాహ్ సూచన(ఆయాత్)లను గురించి వాదులాడే వారు ఏవిధంగా (సత్యం నుండి) తప్పించబడుతున్నారో?

70. ఎవరైతే ఈ గ్రంథాన్ని అసత్యమని తిరస్కరించారో మరియు మేము మా సందేశహారులకు ఇచ్చి పంపిన దానిని (తిరస్కరించారో), వారు తప్పక త్వరలోనే (తమ పర్యవసానం) తెలుసుకుంటారు;

71. ఎప్పుడైతే వారి మెడలలో సంకెళ్ళు¹ (ఇనుప పట్టీలు) మరియు గొలుసులు వేయబడతాయో మరియు వారు ఈడ్చబడతారో!

72. సలసల కాగే నీళ్లలోకి; తరువాత నరకాగ్నిలోకి కాల्పబడటానికి.

تُمْرَلْتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ
مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلٍ وَلْيَبْلُغُوا أَجَلًا
مُسَمًّى وَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

17

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ إِذَا قَضَىٰ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

18

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَجْعِدُونَ فِي
ءَايَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصَرَّفُونَ

19

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآلِكَتَابِ
وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ

20

إِذِ الْأَعْلَىٰ فِي أَعْتَقِهِمْ

21

وَالسَّلْسِلِ يُسْحَبُونَ

فِي الْحَمِيمِ ۖ نُرَّتْ فِي النَّارِ

22

يُسْجَرُونَ

73. అప్పుడు వారితో అనబడుతుంది: “మీరు సాటి కల్పించే (భాగస్వాములు) ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?

74. “(ఎవరినైతే) మీరు అల్లాహ్ ను వదలి (ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారో!)” వారంటారు: “వారు మమ్మల్ని త్యజించారు! అలాకాదు దీనికి పూర్వం మేము ఎవరినీ ప్రార్థించేవారమే కాదు.”¹ ఈవిధంగా అల్లాహ్ సత్యతీరస్కారులను మార్గ భ్రష్టత్యంలో వదలుతాడు.

75. (వారితో ఇలా అనబడుతుంది): “ఇదంతా మీరు అన్యాయంగా, భూమిలో విర్రవీగుతూ ఉన్నందుకు మరియు దురభిమానంతో ప్రవర్తించినందుకూ!

76. “(కావున ఇప్పుడు) సరక ద్వారాలలో ప్రవేశించండి, అందులో శాశ్వతంగా ఉండటానికి. దురహంకారంతో ప్రవర్తించిన వారి నివాసస్థలం ఎంత దుర్భరమైనది!”

77. కావున (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు సహనం వహించు! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. మేము వారికి చేసిన వాగ్దానాల (శిక్ష) నుండి కొంత నీకు చూపినా! లేదా (దానికి ముందు) నిన్ను మరణింపజేసినా వారందరూ మా వైపునకే కదా మరలింపబడతారు!²

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ

تَشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل

لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا

كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

ذَلِكَ بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي

الْأَرْضِ بغيرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ

تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾

أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ

فِيهَا فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

﴿٧٦﴾

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

فَكَمَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِينَ نَعَلُهُمْ

أَوْ تَوَفَيْتَكَ فَإِلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

1. చూడండి, 6:23.

2. చూడండి, 10:46.

78. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) వాస్తవానికి మేము నీకు పూర్వం అనేక ప్రవక్తలను పంపాము; వారిలో కొందరి వృత్తాంతం మేము నీకు తెలిపాము; మరి కొందరిని గురించి నీకు తెలుపలేదు. మరియు అల్లాహ్ అనుమతిలేనిదే, ఏ ప్రవక్తా కూడా ఏ అద్భుతక్రియ(ఆయాత్)లను స్వయంగా చేయలేడు. కాని అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వచ్చినపుడు, న్యాయంగా తీర్పు చేయబడుతుంది. మరియు అప్పుడు అసత్యవాదులు నష్టానికి గురి అవుతారు.

79. అల్లాహ్ మీ కొరకు పశువులను సృష్టించాడు, వాటిమీద మీరు సవారీ చేయటానికి మరియు వాటిలో కొన్నింటిని మీరు తినుటకూను!²

80. మరియు వాటి వల్ల మీకు ఇతర లాభాలు కూడా ఉన్నాయి, వాటి ద్వారా మీ హృదయాలు కోరిన చోట్లకు పోవటానికి ఉపయోగపడతాయి మరియు వాటి మీద మరియు పడవల మీద మీరు తీసుకుపోవడతారు.

81. మరియు (ఈ విధంగా) ఆయన మీకు తన సూచన(ఆయాత్)లను చూపుతున్నాడు. అయితే అల్లాహ్ యొక్క ఏ ఏ సూచనలను (ఆయాత్)లను మీరు నిరాకరిస్తారు?

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ
مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ

مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ
لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَكَ بِتِلْكَ آيَاتٍ إِلَّا بِإِذْنِ

اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ

وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ

لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا

تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا

عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَآيَ آيَاتِ

اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾

1. చూడండి, 6:109. అద్భుతక్రియలు (ము'అజీ'జాత్) కేవలం అల్లాహ్ (సు.తా.) అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఆయన తాను కోరినప్పుడే వాటిని చూపిస్తాడు. పూర్వకాలపు చాలా మంది ప్రవక్తల జాతి ప్రజలు, అద్భుతక్రియలు చూసికూడా విశ్వసించ లేదు.

2. చూడండి, 6:143-144.

82. ఏమీ? వీరు భూమిలో సంచరించలేదా? అప్పుడు వీరికి పూర్వం గతించిన వారి గతి ఏమయిందో కనిపించలేదా? వారు వీరికంటే సంఖ్యాపరంగా అధికులు మరియు వీరికంటే ఎక్కువ బలవంతులు మరియు భూమిలో (ఎక్కువ) చిహ్నాలు వదలిపోయారు, కాని వారి సంపాదన వారికి ఏ విధంగానూ పనికిరాలేదు.

83. ఎందుకంటే! వారి సందేశహారులు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, వారు తమ దగ్గరున్న జ్ఞానానికి గర్వపడ్డారు; కాబట్టి వారు దేనిని గురించి పరిహాసాలాడుతూ ఉన్నారో అదే వారిని చుట్టుకున్నది.

84. ఆ తరువాత మా శిక్షను చూసినప్పుడు వారు ఇలా అన్నారు: “మేము అద్వితీయుడైన అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తున్నాము మరియు మేము (అల్లాహ్ కు) సాటి కల్పిస్తూ వచ్చిన భాగస్వాములను తిరస్కరిస్తున్నాము.”

85. కాని మా శిక్షను చూసిన తర్వాత, వారి విశ్వాసం వారికి ఏ మాత్రం లాభదాయకం కాజాలదు. ఇదే అల్లాహ్ తన దాసులకొరకు వాస్తవంగా, నియమించిన విధానం. మరియు అక్కడ సత్యతిరస్కారులు నష్టానికి గురి అవుతారు.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَعْنَى
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ ۚ

﴿٨٣﴾

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ
وَحْدَهُ، وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ ۚ

﴿٨٤﴾

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا
بَأْسَنَا ۗ سَنَّتْ اللَّهُ الَّتِي قَدْ حَلَّتْ فِي
عِبَادِهِ ۗ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ

﴿٨٥﴾